

Lausunto sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle 10.9.2021

Asia: VN/21186/2021 Luonnos hallituksen esitykseksi koronatodistuksen kansallisesta käytöstä

Suomen Teatterit ry pitää hyvänä luonnosta hallituksen esitykseksi EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallisesta käyttöönotosta vaihtoehtona viranomaisten asettamille rajoituksille koronaepidemian leviämisen estämiseksi. Todistuksen käyttöönotossa avustava taho on määriteltävä tarkemmin ja pidettävä huolta, että myös 58 c § perusteella tehdyistä rajoituspäätöksistä voi poiketa koronatodistusta edellyttämällä.

Hallituksen esitys on hyvä ja kannatettava

Suomen Teatterit ry toteaa, että hallituksen esityksen tavoite mahdollistaa nykyistä laajemmin erilaisten tilaisuuksien järjestäminen ja asiakkaiden osallistuminen on erittäin tärkeä ja kannatettava. Kuten hallituksen esityksen perusteluissa nousee esille, ovat koronaepidemiaan liittyvät rajoitukset aiheuttaneet esittävän taiteen kentälle merkittäviä menetyksiä ja tappioita sekä alan freelancereiden työttömyyttä.

On tärkeää, että nyt esitettävä sääntely koronatodistukseen liittyen on vaihtoehtoista suhteessa viranomaisten antamiin rajoituksiin, siten että rajoituksista voidaan poiketa, mikäli tapahtuman osallistujilta edellytetään koronatodistusta. On lisäksi hyvä, että valmistelussa on päädytty vapaaehtoisuuteen, eli että tapahtumia järjestävä taho voi kuitenkin valita edellyttääkö todistusta vai noudattaako voimassa olevia rajoituksia.

Suomen Teatterit ry pitää tärkeänä, että hallituksen esityksessä selkeästi ilmaistaan, että mikäli tapahtumanjärjestäjä edellyttäisi osallistujilta koronatodistusta, todistuksen esittämisvelvoite ei koskisi alle 12-vuotiaita lapsia. Lapsille esityksiä tekevät teatterit ovat jo aiemmin ilmaisseet huolensa siitä, miten koronatodistuksen edellyttämistä sovelletaan lapsikatsojien osalta, ja siksi on tärkeää, että asiasta on erikseen kirjattu hallituksen esityksessä.

Suomen Teatterit ry nostaa kuitenkin esille huolen liittyen koronatodistuksen käyttöönottoon liittyviin käytännön kysymyksiin. Hallituksen esityksessä käyttöönotosta kirjoitetaan siten, että ”tekninen opastus on tarkoituksenmukaisinta tarjota käyttäjäorganisaatioita lähellä olevasta ja niiden toimintaa tuntevasta organisaatiosta” (s. 13). Suomen Teatterit ry pitää tärkeänä, että kohtaa täsmennettäisiin ja viranomaiset selkeästi ilmoittaisivat, mille taholle tulee vastuu käyttöönoton opastuksesta ja mahdollisista häiriötilanteisiin liittyvistä kysymyksistä. Teattereiden on aloitettava käyttöönoton valmistelu ja koronatodistuksen tarkastamiseen liittyvien käytännön ratkaisujen selvittäminen jo hyvissä ajoin, jos koronatodistuksen antama täysi yleisökapasiteetti halutaan mahdollistaa heti, kun laki on saatu voimaan.

Hallituksen esityksen suhde tartuntatautilain 58 c § perusteella tehtyihin rajoituspäätöksiin

Hallituksen esityksessä koronatodistuksen edellyttämisellä voitaisiin poiketa tartuntatautilain 58 §, 58 a § ja 58 d § perusteella tehdyistä rajoituksista. Suomen Teatterit ry haluaa nostaa esille, että lain 58 c §, johon hallituksen esityksessä ei viitata, asettaa kuitenkin myös teattereiden toiminnalle edelleen terveysturvallisuuteen liittyviä vaatimuksia. Tartuntatautilain 58 c § kirjaus, siitä että ”toimijan tulee lisäksi

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle 10.9.2021

järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan”, on aiheuttanut alueellisia tulkintoja, joissa yleisötilaisuuksia rajoitetaan sallimalla vain 50 % tai 75 % osallistujamäärä täydestä kapasiteetista.

Olisi ehdottoman tärkeää, että koronatodistus toimisi kaikissa rajoitustilanteissa (pl. täyssulku) vaihtoehtona ja antaisi takeet 100 % yleisökapasiteetin sallimisesta. Suomen Teatterit ry katsoo, että hallituksen esitys tulisi muotoilla siten, että esimerkiksi 9.9.2021 voimassa olevista Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksistä yleisötilaisuuksien osallistujamäärän rajoittamisesta kapasiteettiperustaisesti voidaan varmasti poiketa, jos tapahtuman järjestäjä edellyttää koronatodistusta osallistujilta. Luotamme, että valmistelijat ottavat tämän vielä huomioon ennen hallituksen esityksen antamista eduskunnalle.

Valtioneuvoston hybridistrategiasta ja riskipotentialin arviointimallista

Suomen Teatterit ry:n näkökulmasta on hyvä, että valtioneuvoston esitys hybridistrategian päivityksestä luo selkeän katseen yhteiskunnan avaamiseen ja ottaa lähtökohdaksi sen, että yhteiskunnan toimintoja ei rajoiteta. Suomen Teatterit ry on tyytyväinen, että strategian liitteenä julkaistu THL:n riskiarviomalli tunnistaa, että teatteriesitykset ovat pieniriskisiä tilaisuuksia ja hybridistrategian mukaisesti niiden toimintaa ei suositella rajoitettavaksi enää lainkaan, kun Suomessa on saavutettu riittävä rokotekattavuus.

On kuitenkin tärkeää, että hallituksen esitys koronatodistukseen liittyvästä lainsäädännöstä tulisi voimaan jo 1.10.2021, sillä rokotekattavuuden on arvioitu olevan yhteiskunnan avaamiseen riittävällä tasolla vasta lokakuun lopussa. Koronatodistuksen avulla teatterit saisivat varmuuden siitä, että ne voivat hyödyntää katsomokapasiteettinsa täysimääräisesti kaikkialla maassa jopa kuukautta ennen rokotekattavuuden saavuttamisen ajankohtaa. Tällä olisi merkittäviä taloudellisia ja sosiaalisia sekä osallisuutta ja hyvinvointia lisääviä vaikutuksia, joita käydään hyvin läpi hallituksen esityksessä.

Suomen Teatterit ry:n puolesta,

Kaisa Paavolainen
toimitusjohtaja

kaisa.paavolainen@suomenteatterit.fi

p. 040 518 0698